

ERRATA

JAARSTUKKEN 2017

DEEL A

**JAARVERSLAG EN
JAARREKENING 2017**

Wijzigingen in versie 2.0 t.o.v. versie 1.0

Datum: 25 juni 2018

TOELICHTING

Algemeen

Aan de raadsleden zijn de jaarstukken 2017 deel A verstrekt, dit is versie 1.0 dd. 31 mei 2018.

Dit exemplaar is digitaal en als drukwerk verstrekt.

Inmiddels is de accountantscontrole afgerond. Dit heeft tot een aantal wijzigingen geleid in de toelichtende tekst en tabellen. Door enkele raadsleden zijn wij er bovendien op gewezen dat enkele ontwikkelingen in de verplichte beleidsindicatoren niet realistisch leek. Ook deze tabel is herzien.

NB: In de bedragen van de jaarrekening, de exploitatie, de balans of het resultaat is niets gewijzigd.

In dit document staan alle gewijzigde gegevens. Dit betreft (met paginanummer van de versie 1.0):

1. Tabel met verplichte beleidsindicatoren per programma (p. 20)
2. Herziening toelichting op 'Schattingen' in 4.2 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling (p. 131)
3. Correctie tabel toelichting reserves (p. 137)
4. Uitbreiding tabel 4.6 Bouwrekeningen (balansspecificatie A) (p. 142)

Proces

Er wordt een nieuwe versie van de jaarrekening gemaakt met bovenstaande wijzigingen daarin verwerkt. Dit is versie 2.0 dd. 25 juni 2018. U krijgt deze ook digitaal aangeboden.

De gewijzigde versie 2.0 is de versie die door de accountant gewaardeerd zal worden en die na vaststelling door de Raad op de site van Blaricum gepubliceerd zal worden en aan de provincie als vastgestelde versie zal worden verstrekt.

Specificatie per wijziging

Ad 1. Verplichte beleidsindicatoren per programma

Oorzaak van de grote verschillen bij drie indicatoren in programma 7 bleek was een inmiddels gewijzigde rekenmethode van Waar Staat Je Gemeente. In deze gevallen hebben wij de cijfers begroting 2017 aangepast naar de rekenmethode van de nieuwe cijfers. Vervolgens zijn alle rekenmethoden van de huidige cijfers vergeleken met die van de begroting 2017. Dit bleek vaker het geval, maar aanpassing van de cijfers was daar niet mogelijk. Daarom is in die gevallen de wijziging in rekenmethode in de toelichting opgenomen.

Daarnaast zijn de indicatoren realisatie 2017 waar van toepassing aangepast aan de meest actuele gegevens.

Ad 2. Toelichting op 'Schattingen'

Op aanwijzing van de accountant is verantwoording van schattingen uitgebreid en meer gespecificeerd.

Ad 3. Tabel toelichting reserves

In het eindbedrag was een typefout gemaakt. Dit is in de herziene tabel gecorrigeerd.

NB: totaal boekwaarde 31-12-2017 was per abuis 33.390.976, hetgeen een onjuiste optelling was.

Ad 4. Bouwrekeningen (balansspecificatie A)

Deze tabel is uitgebreid met de gegevens voor de komende jaren; deze uitbreiding is conform een nieuwe bepaling in de wet BBV die nog niet in de jaarrekening 2017 was toegepast.

Onderstaand staan de vier complete nieuwe versies van bovengenoemde wijzigingen opgenomen. Ten opzichte van de jaarstukken 2017 (versie 1.0) zijn geen andere wijzigingen aangebracht dan deze die hier staan genoemd.

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (versie 2.0)

Vanaf 2017 zijn de onderstaande beleidsindicatoren een verplicht onderdeel van de jaarstukken. De beleidsindicatoren maken de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten beter mogelijk. Op de website waarstaatjegemeente.nl staat de landelijke database die continue wordt bijgewerkt. Raadplegen daarvan kan dan ook andere, meer recente, cijfers laten zien. De cijfers zoals hieronder gepresenteerd zijn eind mei 2018 verzameld.

Programma 0 Bestuur							
Nr.	Doel	Taakveld	Naam indicator	Begr.17	Real.17	Meet-moment	Bron
1			Formatie	0,18	0,16		BEL
2			Bezetting	0,18	0,22		BEL
3			Apparaatskosten	€ 385	€ 355		Rekening'17
4			Externe inhuur	0	0		Rekening'17
5			Overhead	12,55%	11,13%		Rekening'17

Toelichting beleidsindicatoren

- Het aantal fte (gemiddelde formatie van de gemeente in 2017) per 1.000 inwoners conform CBS per 1-1-17.
- De bezetting hiervan (vast en extern) in aantal fte per 1.000 inwoners conform CBS per 1-1-17.
- De apparaatskosten (totale kosten overhead) per inwoner (aantal inwoners conform CBS per 1-1-17).
- De kosten van externe inhuur (project en vervanging) ten behoeve van bestuur en staf, als % van het totaal van de loonsommen en de totale kosten van inhuur externen.
- % van de totale lasten (totaal uitgaven vóór mutaties reserves).

Programma 3 Openbare orde en veiligheid							
Nr.	Doel	Taakveld	Naam indicator	Begr.17	Actueel	Meet-moment	Bron*
1	3.1	Veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	0	0,5	2016	CBS
2	3.1	Veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,2	2,6	2016	CBS
3	3.1	Veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	9,9	8,8	2016	CBS
4	3.1	Veiligheid	Vernielingen beschadiging per 1.000 inwoners	4,9	5,2	2016	CBS
5	3.1	Veiligheid	Verwijzingen Halt	83,9	52	2016	Bur. Halt
6	3.1	Veiligheid	Hardekern jongeren	0	0		
7	3.1	Veiligheid	Jongeren met een delict voor de rechter	0,5	0,58	2015	VJI

Toelichting beleidsindicatoren

- Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
- Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
- Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
- Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.
- Het aantal verwijzingen naar HALT per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
- Het aantal hardekern jongeren per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
- % 12 t/m 21 jarigen.

Bron*

CBS - geregistreerde criminaliteit en diefstallen

Bureau HALT

KLPD - korps landelijke politiediensten

VJI – Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel

Programma 4 Wegen, groen, water en verkeer							
Nr.	Doel	Taakveld	Naam indicator	Begr.17	Actueel	Meet-moment	Bron
1	4.2	Verkeeren vervoer	Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig	4	7	2015	Veiligheid NL
2	4.2	Verkeeren vervoer	Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser	5	7	2015	Veiligheid NL

Toelichting beleidsindicatoren

1,2 als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Programma 5 Onderwijs							
Nr.	Doel	Taakveld	Naam indicator	Begr.17	Actueel	Meet-moment	Bron
1	5.3	Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	3,3	1,5	2014	DUO
2	5.3	Onderwijs	Absoluut verzuim	0	0	2016	Ingrado
3	5.3	Onderwijs	Relatief verzuim	29	13,59	2016	Ingrado

Toelichting beleidsindicatoren

1 Het % v/h totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, d.w.z. zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

2 Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft.5-18 jaar.

3 Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft.5-18jr.

NB: punten 2 en 3 zijn gewijzigd van aantal per 1.000 leerlingen in aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar.

Bron*

DUO - dienst uitvoering onderwijs

Ingrado – landelijke brancheorganisatie voor leerplicht en vroegtijdig schoolverlaten

Programma 6 Cultuur, sport en recreatie							
Nr.	Doel	Taakveld	Naam indicator	Begr.17	Actueel	Meet-moment	Bron
1	6.1	Sport, cultuur en recreatie	% Niet-wekelijkse sporters	45,4	45,7	2016	CBS/RIVM

Toelichting beleidsindicatoren

1 Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder, dat niet minstens 1 x per week aan sport doet.

Programma 7 Sociaal Domein

Nr.	Doel	Taakveld	Naam indicator	Begr.17	Actueel	Meet-moment	Bron
1	7.3	Soc.Domein	Banen	635,4	634,8	2016	LISA
2	7.3	Soc.Domein	Netto arbeidsparticipatie	61,1	62,3	2016	CBS
3	7.3	Soc.Domein	Bijstandsuitkeringen	17,4	18,5	2017	CBS
4	7.3	Soc.Domein	Lopende re-integratievoorzieningen	15	18,9	2017	CBS
5	7.3	Soc.Domein	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	27,5	23	2017	CBS
6	7.3	Soc.Domein	% kinderen in uitkeringsgezin	2,75	3,78	2015	VJI
7	7.3	Soc.Domein	% achterstandsleerlingen	5,64	nb	2012	VJI
8	7.3	Soc.Domein	% werkloze jongeren	0,17	1,55	2015	VJI
9	7.3	Soc.Domein	Jongeren met jeugdhulp	8,7	6	2017	CBS
10	7.4	Soc.Domein	Jongeren met jeugdbescherming	0,7	0,5	2016	CBS
11	7.4	Soc.Domein	Jongeren met jeugdreclassering	0	-	2017	CBS

Toelichting beleidsindicatoren

- Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
- Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
- Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder.
- Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
- Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep.
- Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
- Het % leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.
- Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
- Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
- Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
- Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

NB: in kolom Begroting 2017 zijn de punten 3, 4 en 5 gewijzigd van berekening per 10.000 inwoners in 1.000 inwoners.

Bron*

- LISA
- CBS - Arbeidsdeelname
- 3-4 CBS - Participatie Wet
- 5 CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
- 6-8 VerweyJonker Instituut - Kinderen in Tel
- 9-11 CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

Nr.	Doel	Taakveld	Naam indicator	Begr.17	Actueel	Meet-moment	Bron
1	8.1	Volksgezondheid en Milieu	% Hernieuwbare elektriciteit	0,6	0,8	2015	RWS – Klimaatmonitor

Toelichting beleidsindicatoren

- Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Programma 9 Bouwen en wonen

Nr.	Doel	Taakveld	Naam indicator	Begr.17	Actueel	Meet-moment	Bron
1	8	Volksgezondheid en Milieu	Fijn huishoudelijk restafval	212	199	2015	CBS
2	9	Vhrosv	Woonlasten éénpersoonshuishouden	1064	1072	2017	COELO
3	9	Vhrosv	Woonlasten meerpersoonshuishouden	1215	1211	2017	COELO
4	9	Vhrosv	WOZ-waarde woningen	524	531	2017	CBS
5	10	Vhrosv	Nieuwbouw woningen	7,9	24,4	2015	ABF
6	9	Vhrosv	Demografische druk	76	95,6	2017	CBS

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg. per inwoner).
- 2 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
- 3 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
- 4 De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
- 5 Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.
- 6 De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

NB: toelichting punt 1 was "hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg.)".

Toelichting bijpt 6 was gebaseerd op aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar en ouder

Bron*

- 1 CBS - Statistiek Huishoudelijk afval
- 2-3 COELO, Groningen
- 4 CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
- 5 ABF - Systeem Woningvoorraad
- 6 CBS - Bevolkingsstatistiek

Programma 10 Grondexploitatie, dorpsvernieuwing en econ. zaken

Nr.	Doel	Taakveld	Naam indicator	Begr.17	Actueel	Meet-moment	Bron
1	10	Economie	Vestigingen	153,2	164,7	2016	LISA
2	10	Economie	Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	91	91	2013	Atlas vGem.
3	10	Economie	Functiemenging	44,3	44,8	2016	LISA

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
- 2 Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente.
De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er bovenverwachting (<100) of benedenverwachting (>100) wordt geproduceerd.
- 3 De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

4.2 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

.....

Schattingen (versie 2.0)

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het college over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat zij schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Eventuele schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

De schattingen betreffen met name:

- Inkoop Sociaal Domein:

De inkoop en registratie van de kosten voor het sociaal domein wordt regionaal georganiseerd. Met name voor de WMO en de Jeugd geeft dit problemen in de doorlooptijd van de verwerking van externe gegevens. De Regio Gooi en Vechtstreek heeft het onderhanden werk bepaald aan de hand van de opgaven van de zorgleveranciers.

- Toekomstige baten en lasten grondexploitaties:

In bijlage A zijn de kosten en inkomsten van de Blaricummermeent voor de komende jaren weergegeven. Deze zijn gebaseerd op de ervaring van de afgelopen jaren bij de grondexploitatie Blaricummermeent en gaan uit van gelijkblijvende economische omstandigheden.

- Overige schattingen hebben betrekking op de waardering van voorzieningen, vorderingen en vaste activa.

4.4 Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Toelichting reserves (versie 2.0)

Volgens artikel 54 van de BBV moet de aard en de reden van elke reserve worden toegelicht. Toelichting vindt plaats voor die reserves die per ultimo 2017 aanwezig zijn. Hieronder volgt een overzicht van de mutaties in de reserves, op hoofdlijnen, gedurende het verslagjaar.

Eigen vermogen	Boekwaarde 31-12-2016	Rente- toevoeging	Toevoegingen	Onttrekkingen	Boekwaarde 31-12-2017
Algemene reserve	11.235.247	-	1.781.799	1.280.402	11.736.644
Bestemmingsreserve	11.916.486	-	1.115.403	165.394	12.866.495
Gerealiseerd resultaat	2.055.648	-	9.387.836	2.055.648	9.387.836
Totaal eigen vermogen	25.207.381	-	12.285.038	3.501.444	33.990.975

4.6 Bouwrekeningen (balansspecificatie A) (versie 2.0)

Blaricummermeent	Boekwaarde 31-12-2016	Realisatie 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Prognose nog te realiseren	Prognose per einde GREX
Lasten					
Grondverwerving	8.962.800		8.962.800	-	8.962.800
Planontwikkelingskosten	22.904.473	812.013	23.716.486	5.498.000	29.214.486
Bouwrijpmaken	34.299.575	6.090.094	40.389.669	9.726.571	50.116.240
Woonrijpmaken	6.912.554	1.669.867	8.582.421	6.581.000	15.163.421
Overige kosten	3.125.287	1.062.174	4.187.461	2.656.285	6.843.746
Exploitatiekosten	2.514.247	30.858	2.545.104	1.067.000	3.612.104
Fonds bovenwijks	906.412		906.412	-	906.412
Rente	3.595.138	585.537	4.180.675	3.392.000	7.572.675
Totale lasten	83.220.486	10.250.542	93.471.029	28.920.856	122.391.885
Baten					
Grondverkopen	-70.901.831	-11.718.913	-82.620.744	-60.825.156	-143.445.900
Provinciale bijdragen	-384.600		-384.600	-	-384.600
Verkoop de Oorsprong	-		-	-	-
	1.500.000		1.500.000	-	1.500.000
Overige baten	-28.500		-28.500	-	-28.500
Totale baten	-72.814.931	-11.718.913	-84.533.844	-60.825.156	-145.359.000
Saldo baten en lasten	10.405.555	-1.468.371	8.937.184	-31.904.300	-22.967.116
Totaal Exploitatie na winstneming					
Correctie beginsaldo 2004		882.605	882.605		882.605
Correctie winstneming 2009		1.500.000	1.500.000		1.500.000
Winstneming 2017		-	7.730.699		7.730.699
TOTAAL EXPLOITATIE		914.234	11.319.789	-31.904.300	-12.853.812